

การใช้โปรแกรม EndNote : จัดการเอกสารอ้างอิง ทางการแพทย์

จิราภรณ์ จันทร์จร*

Chunchorn C. How to use EndNote Program : A software for managing medical bibliographic references. Chula Med J 2008 Jul – Aug; 52(4): 241 - 53

EndNote is a computer software for management of references and citations which is currently popular. It has the ability to manage references and citations systematically including the search of online database through established networks such as ISI Web of Science, ScienceDirect, PubMed, and records them on the software database which is called "Library". Each Library can contain more than 30,000 entries, the number of Library is expandable without limit. EndNote can also work with other document-managing programs such as Microsoft Word. The author can insert a list of references into any part of the document while typing at any time. Also, the format of the list can be automatically designed with more than 1000 templates such as APA style, New England Journal of Medicine, Harvard, Vancouver and NLM, etc. Moreover, it can easily create special feature for citations in Thai language such as Journal of Medical Association of Thailand or Chulalongkorn Medical Journal.

Keywords: Citation management software, End Note, Medical bibliography, Reference management programs.

Reprint request: Chunchorn C. ChulaMed Library, Faculty of Medicine, Chulalongkorn University, Bangkok 10330, Thailand.

Received for publication. April 20, 2008.

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่องการใช้โปรแกรม EndNote จัดการเอกสารอ้างอิงทางการแพทย์
2. เพื่ออำนวยความสะดวกแก่อาจารย์ แพทย์ นักวิชาการและผู้สนใจทั่วไป ในการเขียนเอกสารอ้างอิงทางการแพทย์ได้อย่างถูกต้อง สะดวกและรวดเร็ว

**จิราภรณ์ จันทร์จร. การใช้โปรแกรม EndNote : จัดการเอกสารอ้างอิงทางการแพทย์.
จุฬาลงกรณ์เวชสาร 2551 ก.ค. - ส.ค.; 52(4): 241 - 53**

EndNote เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการจัดการเอกสารอ้างอิงที่กำลังเป็นที่นิยมอยู่ในปัจจุบันนี้ เพราะมีความสามารถในการจัดการเอกสารอ้างอิงได้อย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลออนไลน์ เช่น ISI Web of Science, ScienceDirect, PubMed, เป็นต้น แล้วนำไปจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลของ EndNote ที่เรียกว่า Library ในแต่ละ Library จัดเก็บรายการอ้างอิงได้มากกว่า 30,000 รายการ และจะสร้างที่ Library ก็ได้ EndNote สามารถใช้งานร่วมกับ โปรแกรมจัดการเอกสารไมโครซอฟเวิร์ด (Microsoft word) โดยสามารถแทรกรายการอ้างอิงตามรูปแบบที่ต้องการในงานที่กำลังเขียนได้ทันที และสามารถเปลี่ยนรูปแบบรายการอ้างอิงได้อย่างสะดวกรวดเร็วตามรูปแบบที่ต้องการได้โดยอัตโนมัติ ซึ่งมีรูปแบบต่าง ๆ ให้เลือกกว่า 1000 รูปแบบ เช่น แบบ APA style, แบบ New England Journal of Medicine, แบบ Harvard, แบบ Vancouver และแบบ NLM เป็นต้น นอกจากนี้ยังสามารถสร้างรูปแบบรายการอ้างอิงเฉพาะสำหรับบทความในวารสารภาษาไทย เช่น จดหมายเหตุทางแพทย์ หรือจุฬาลงกรณ์เวชสาร ได้อย่างง่ายดาย

คำสำคัญ : Citation management software, โปรแกรม EndNote, บรรณานุกรมทางการแพทย์,
โปรแกรมจัดการเอกสารอ้างอิง

การเขียนเอกสารทางวิชาการไม่ว่าจะเป็นตำรา รายงานการวิจัย หรือบทความทางวิชาการเพื่อตีพิมพ์ในวารสารต่าง ๆ ล้วนแต่ต้องมีการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อนำมาอ้างอิงในการเขียน และรวบรวมเป็นเอกสารอ้างอิงที่ส่วนท้ายของเอกสาร เพื่อเป็นหลักฐานแสดงถึงควมมีคุณค่าและความน่าเชื่อถือของงานเขียนนั้น ๆ ในปัจจุบันข้อมูลมีหลากหลายรูปแบบ และเผยแพร่ในแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ ยากที่จะสืบค้นได้ครบถ้วนสมบูรณ์ แต่เมื่อสืบค้นได้ข้อมูลมาแล้วการที่จะจัดเก็บและนำมาใช้ในการอ้างอิงตามรูปแบบที่ต้องการเป็นเรื่องที่ยากยิ่งกว่า แต่ด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในยุคปัจจุบันนี้มีผู้เขียนโปรแกรมจัดการเอกสารอ้างอิง ชื่อ EndNote ที่มีความสามารถในการจัดการเอกสารอ้างอิงตั้งแต่ การสืบค้น รวบรวม จัดเก็บและการแทรกการอ้างอิงได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และถูกต้องตามรูปแบบที่ต้องการ

EndNote เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการจัดการเอกสารอ้างอิงที่กำลังเป็นที่นิยมอยู่ในปัจจุบันนี้ เพราะมีคุณสมบัติต่าง ๆ ที่สามารถช่วยจัดการเอกสารอ้างอิงได้อย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลออนไลน์ เช่น PubMed, ProQuest, SciDirect เป็นต้น แล้วนำไปจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลของ EndNote ที่เรียกว่า Library จะสร้างกี่ Library ก็ได้ ซึ่งในแต่ละ Library จัดเก็บรายการอ้างอิงได้มากกว่า 30,000 รายการ และมีรูปแบบรายการอ้างอิง (Style) ให้เลือกกว่า 1000 รูปแบบ เช่น แบบ APA style, แบบ New England Journal of Medicine, แบบ Harvard, แบบ Vancouver และแบบ NLM เป็นต้น⁽¹⁻³⁾

นอกจากนี้ยังสามารถสร้างรูปแบบรายการอ้างอิงแบบเฉพาะที่ต้องใช้เป็นประจำ และรูปแบบรายการอ้างอิงของบทความในวารสารวิชาการทางการแพทย์ภาษาไทย ซึ่งเป็นรูปแบบที่ไม่มีในรายการของ EndNote เช่น รายการอ้างอิงของบทความ จดหมายเหตุทางแพทย์ และจุฬาลงกรณ์เวชสาร เป็นต้น นอกจากนี้ EndNote ยังมีประเภทของเอกสารอ้างอิง (Pre-defined reference types)

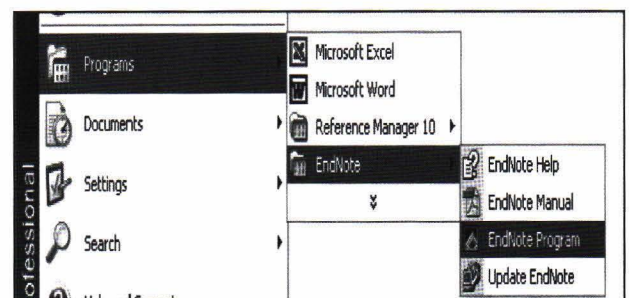
มากกว่า 30 ประเภทให้เลือกใช้ เช่น Journal, Book, Book Section, Thesis, Electronic Article, Electronic Book, Online Database เป็นต้น และในแต่ละประเภทประกอบด้วย Field มากกว่า 50 Fields เพื่อใช้บันทึกรายละเอียดต่าง ๆ ที่จำเป็นในการเขียนบรรณานุกรม เช่น Authors, Title, Web/URL, Source, Start Page, Publication, edition เป็นต้น⁽⁴⁻⁶⁾

การจัดการเอกสารอ้างอิงของ EndNote⁽⁵⁻⁷⁾

EndNote สามารถใช้งานร่วมกับโปรแกรมเอกสารไมโครซอฟต์เวิร์ด (Microsoft Word) โดยการเลือกรายการบรรณานุกรมใน Library ของ EndNote แทรกในเนื้อหาของเอกสารเวิร์ดตามรูปแบบที่ต้องการในขณะที่กำลังเขียน และเมื่อมีการแทรกการอ้างอิงในเนื้อหา รายการอ้างอิงที่นำมาแทรกจะปรากฏที่ส่วนท้ายของเอกสารเรียงลำดับตามการนำมาอ้างอิงหรือตามลำดับตัวอักษร ในรูปแบบรายการอ้างอิงที่ผู้เขียนกำหนด การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการลบ หรือเพิ่มรายการอ้างอิง สามารถทำได้โดยสะดวกและรวดเร็วโดยใช้คำสั่งของ EndNote เพียงครั้งเดียว รายการอ้างอิงทั้งหมดก็จะเปลี่ยนให้โดยอัตโนมัติ

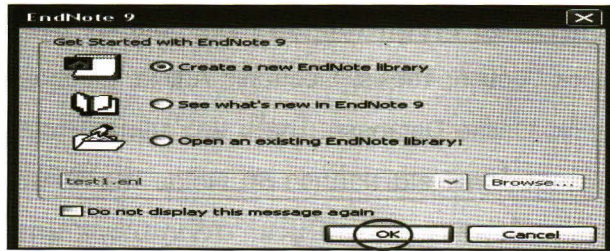
การเรียกใช้โปรแกรม EndNote⁽⁷⁻⁸⁾

เมื่อติดตั้งโปรแกรม EndNote ลงในคอมพิวเตอร์แล้วเริ่มต้นการใช้งานโดยคลิกที่ Start → Programs → EndNote → EndNote Program

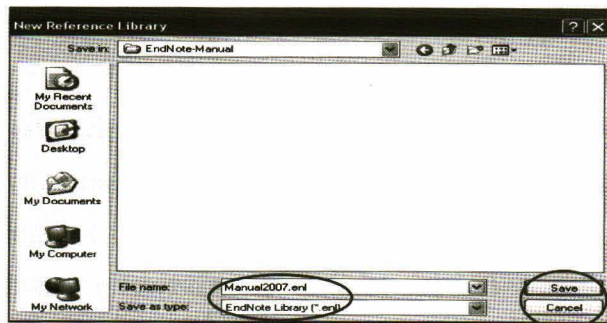

จะได้หน้าจอแรกเพื่อสร้างแฟ้มข้อมูลใหม่ซึ่งโปรแกรม EndNote เรียกแฟ้มข้อมูลว่า Library

- เลือก Create a new EndNote library → OK

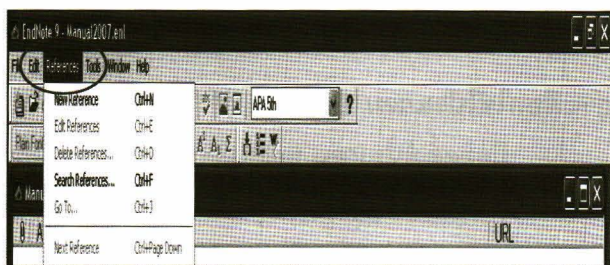
- ตั้งชื่อ Library → Save

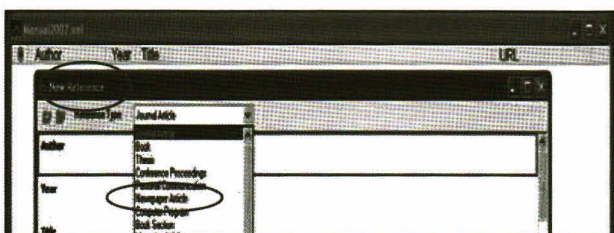
การนำเข้ารายการบรรณานุกรม (Entering bibliography data) มี 2 แบบ

1. การนำเข้ารายการบรรณานุกรมด้วยระบบ Manually type reference โดย

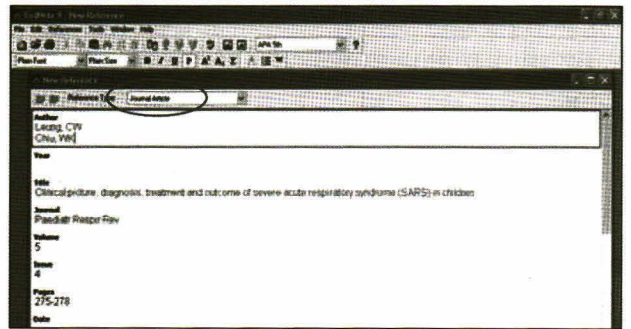
1.1 คลิก References Menu → New Reference

1.2 เลือกประเภทของเอกสาร (Reference Type) ที่ต้องการบันทึกใน Library เช่น Journal Article, Book, Book Section หรือ Electronic Article

การบันทึกเอกสารอ้างอิงประเภทวารสาร (Journal Article)

คำอธิบายวิธีบันทึกข้อมูล (9)

Author: พิมพ์ชื่อผู้เขียน โดย

- พิมพ์บรรทัดละ 1 ชื่อ
- ชื่อภาษาอังกฤษ พิมพ์นามสกุล, อักษรตัวแรกของชื่อต้น เว้นวรรคชื่อกลาง(ถ้ามี)
- ชื่อภาษาไทย พิมพ์ชื่อ นามสกุล,

Year: ปีพิมพ์ ใช้ตัวเลขเต็ม 4 หลัก เช่น 2007

Title : ชื่อเรื่อง พิมพ์อักษรตัวใหญ่ขึ้นต้นประโยค จากนั้นใช้ตัวเล็ก และพิมพ์ต่อเนื่องโดยไม่ต้องเคาะ enter

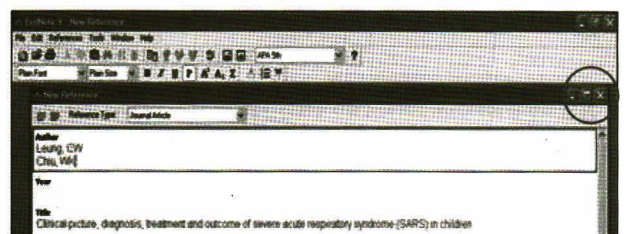
Journal: ชื่อวารสาร ใช้ชื่อย่อตามมาตรฐานสากลที่กำหนดไว้ใน Index Medicus

Volume: ปีที่วารสารพิมพ์เผยแพร่ ใส่ตัวเลขของปีที่

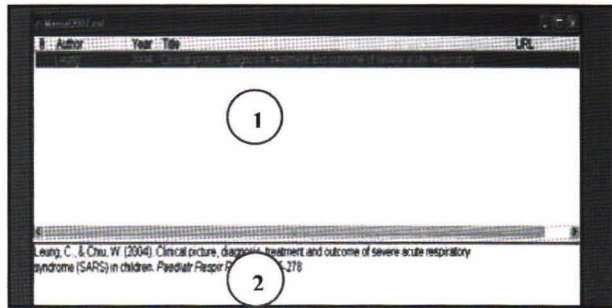
Issue: ฉบับที่ ใส่ตัวเลขฉบับที่ของวารสาร.

Pages: เลขหน้า พิมพ์เลขหน้าแบบเต็มหรือละตัวซ้ำของหน้าหลังก็ได้ เช่น 253-258 หรือ 253-8

1.3 เมื่อพิมพ์ข้อมูลรายการบรรณานุกรม เสร็จแล้ว ให้ Save โดยคลิก X ที่หน้าจอ New Reference

เมื่อ Save แล้วหน้าจอก็จะแสดงรายการอ้างอิงแยกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลบรรณานุกรมที่บันทึก ส่วนที่ 2 แสดงรูปแบบรายการอ้างอิง ซึ่งในตัวอย่างจะแสดงรายการอ้างอิงแบบ APA 5th ดังนี้

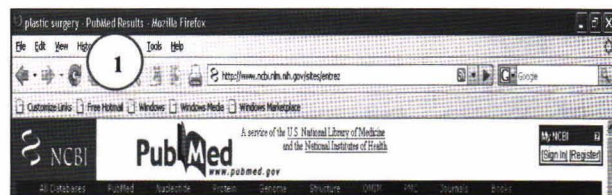

2. การนำเข้ารายการบรรณานุกรมโดยการ Import text file (5-7)

การนำเข้าบรรณานุกรมจากฐานข้อมูล PubMed มีขั้นตอนการนำเข้า 2 ขั้นตอนคือ

ขั้นตอนที่ 1 สืบค้นรายการบรรณานุกรมที่ต้องการจากฐานข้อมูลออนไลน์ PubMed

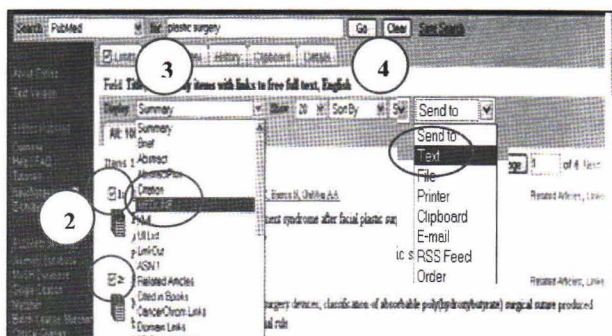
1. เข้าสู่หน้าจอการสืบค้นฐานข้อมูล PubMed ที่ <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/>

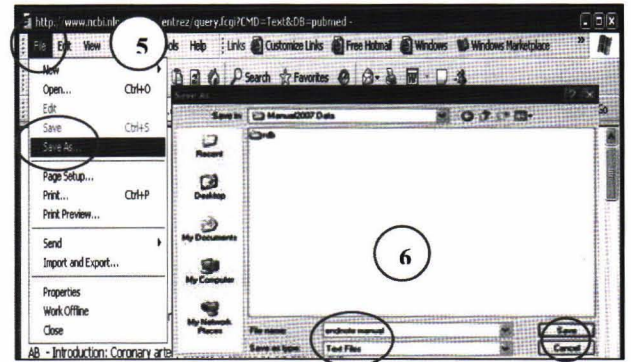
2. สืบค้นข้อมูลบรรณานุกรม และ คลิกเลือกรายการบรรณานุกรมจากผลการสืบค้น

3. เปลี่ยนรูปแบบ Display เป็น Medline

4. คลิก Sent to เป็น Text

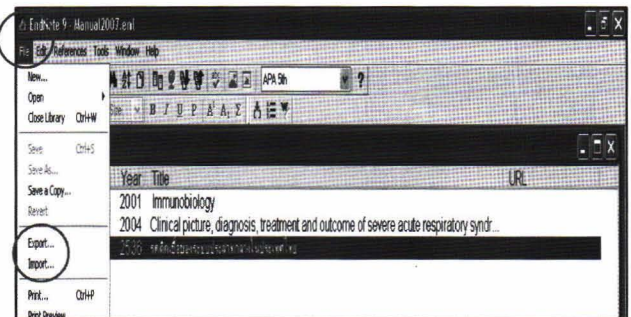

5. คลิก File เพื่อ Save รายการบรรณานุกรมที่เลือกไว้
6. ตั้งชื่อ File กำหนด Save as type เป็น Text File

ขั้นตอนที่ 2 นำข้อมูลบรรณานุกรมเข้าฐาน EndNote โดยการ Import text file เข้าสู่ Endnote Library ดังนี้

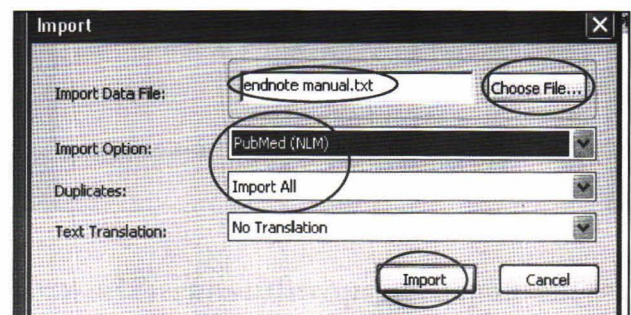
1. คลิก File → Import

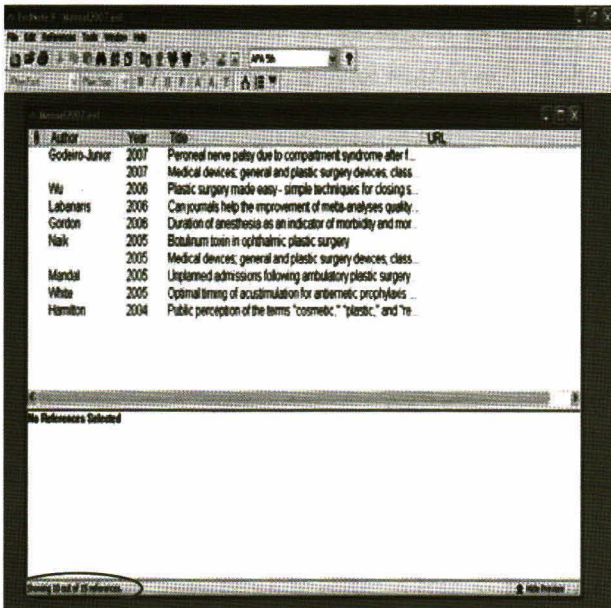
2. คลิก Choose File → เลือก file ที่ Save → Open

3. เลือก Import Options → Other Filters → เลือก Filter ชื่อ PubMed → Import All

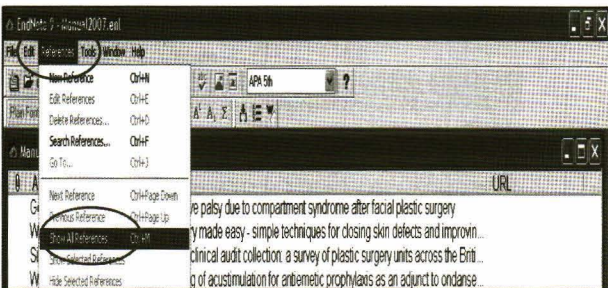
4. Import

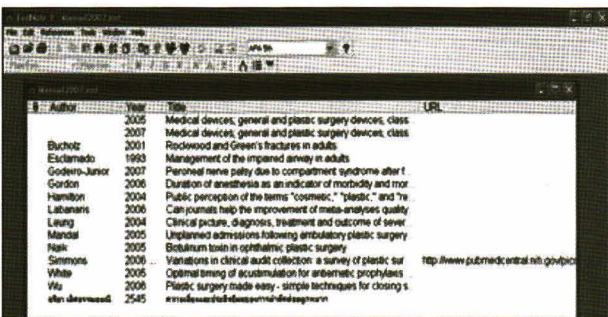
แสดงรายการบรรณานุกรมเฉพาะที่ Import เข้ามาใหม่ จำนวน 10 รายการ ดังนี้

5. การแสดงรายการบรรณานุกรมทั้งหมดโดยเลือก References Menu → Show All References

แสดงรายการบรรณานุกรมทั้งหมด ดังนี้

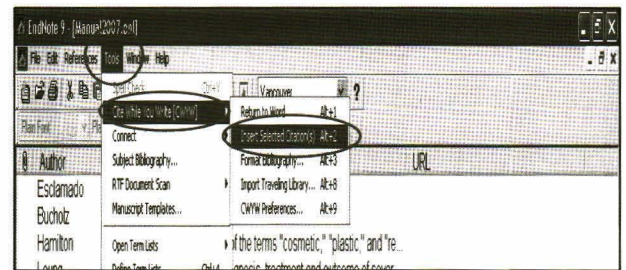

การใส่รายการบรรณานุกรมในเอกสารเวิร์ด (Cite While You Write)⁽⁵⁻⁸⁾

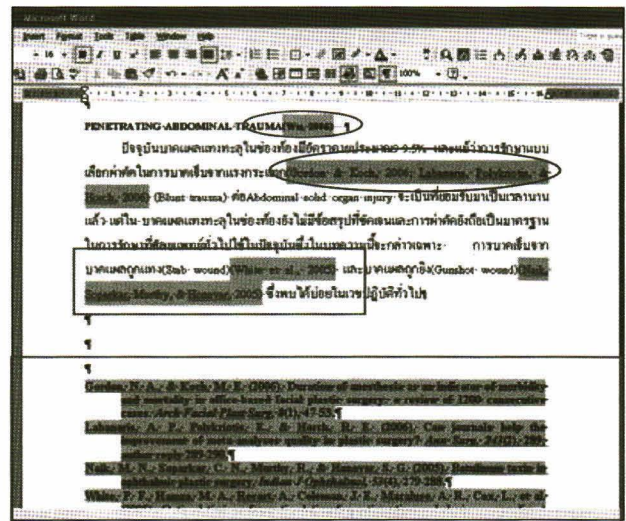
การใส่รายการบรรณานุกรมในเอกสาร เวิร์ดเป็นการทำงานร่วมกันของโปรแกรม Microsoft Word และ

โปรแกรม EndNote โดย

1. เปิดแฟ้มเอกสารเวิร์ดที่ต้องการใส่รายการอ้างอิงและวางเคอร์เซอร์ตรงตำแหน่งที่ต้องการใส่รายการอ้างอิง
2. เลือกรายการอ้างอิงที่ต้องการจาก Library ใน EndNote
3. ใช้คำสั่ง Tools → Cite While You Write [CWYW] → Insert Selected Citation (s)

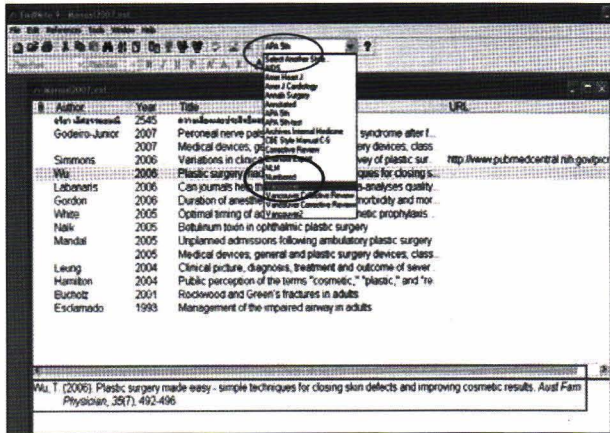

โปรแกรม EndNote จะนำรายการอ้างอิงที่เลือกมาแสดงเป็นรายการอ้างอิงทั้งในเนื้อหา และที่ส่วนท้ายของเอกสารเวิร์ด แบบ APA 5th โดยรายการอ้างอิงในส่วนท้ายจะเรียงลำดับตามตัวอักษรชื่อผู้เขียน ดังนี้

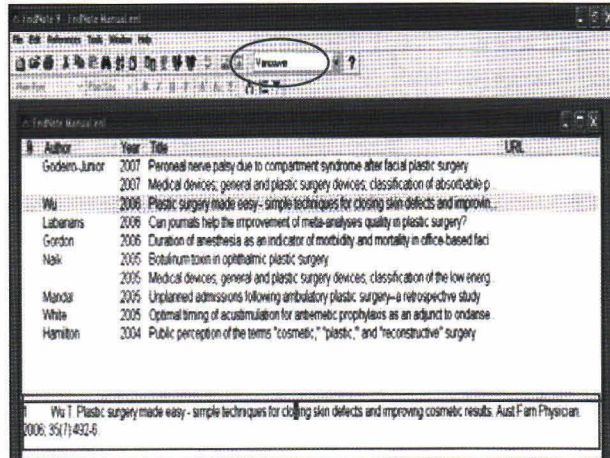

การเปลี่ยนรูปแบบรายการอ้างอิง⁽⁸⁾ มี 2 ขั้นตอน ดังนี้
 ขั้นตอนที่ 1 การเปลี่ยนรูปแบบรายการอ้างอิงใน EndNote Library

โดยการคลิกเครื่องหมายลูกศรหัวลง (v) เพื่อเลือกรูปแบบรายการอ้างอิง หรือ เลือก Select Another Style เพื่อแสดงรูปแบบทั้งหมด เช่น เลือกเปลี่ยนรูปแบบรายการอ้างอิงแบบ APA 5th เป็น แบบ Vancouver

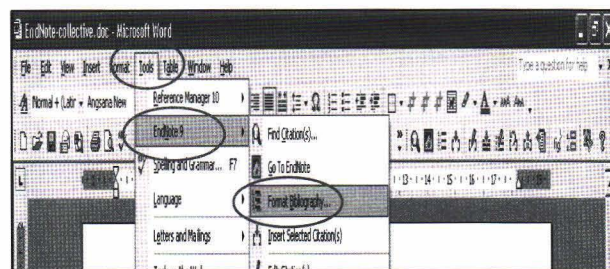

รูปแบบรายการอ้างอิงใน Library ของ EndNote เปลี่ยนเป็นแบบ Vancouver ดังนี้

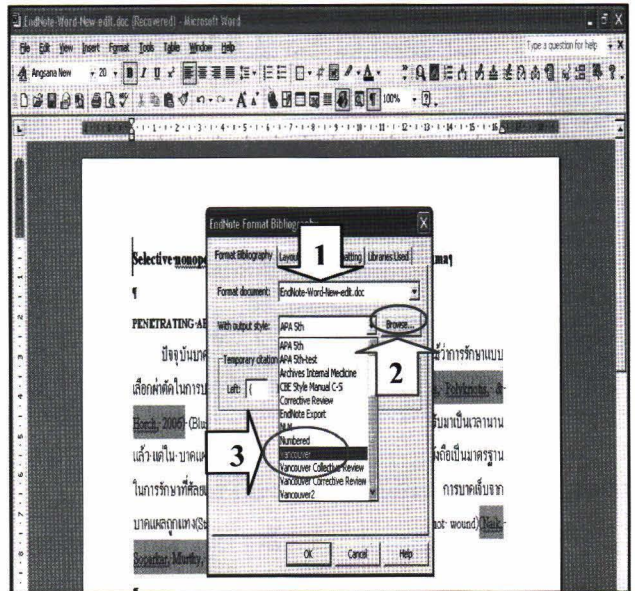

ขั้นตอนที่ 2 การเปลี่ยนรูปแบบรายการอ้างอิงในเอกสารเวิร์ด ให้เป็นแบบ Vancouver

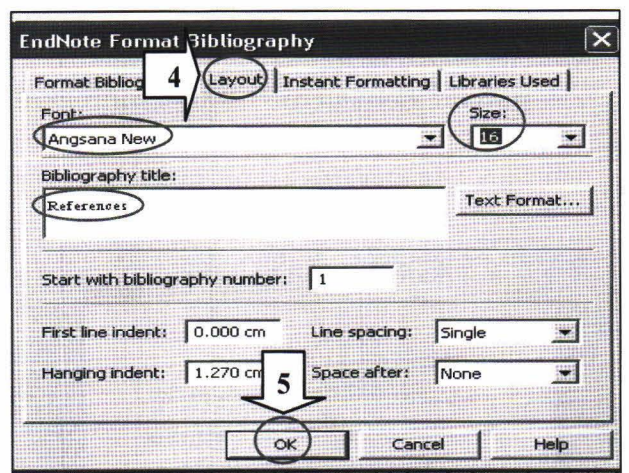
เมื่อต้องการเปลี่ยนรูปแบบรายการอ้างอิงในเอกสารเวิร์ด จากรูปแบบเดิมเป็น APA ต้องการเปลี่ยนเป็น Vancouver โดยคลิก Tools → EndNote 9 → Format Bibliography

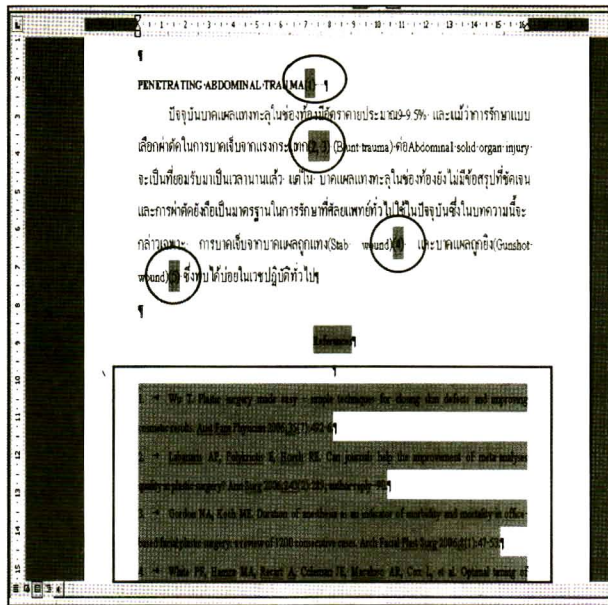
1. เลือกเพิ่มเอกสารเวิร์ด
2. เลือกรูปแบบรายการอ้างอิงหรือเลือก Browse
3. เลือก Vancouver

4. เลือก Layout เพื่อกำหนดรูปแบบตัวอักษร และใส่ชื่อ References ที่ส่วนบนของรายการอ้างอิง
5. คลิก OK

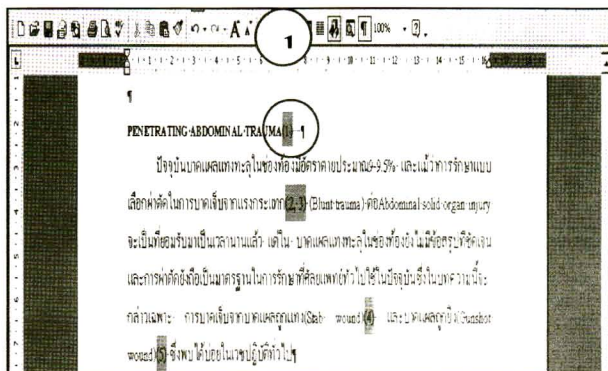
รูปแบบรายการอ้างอิงในเนื้อเรื่องและที่ส่วนท้ายของเอกสารเวิร์ดเปลี่ยนเป็นแบบ Vancouver ดังนี้

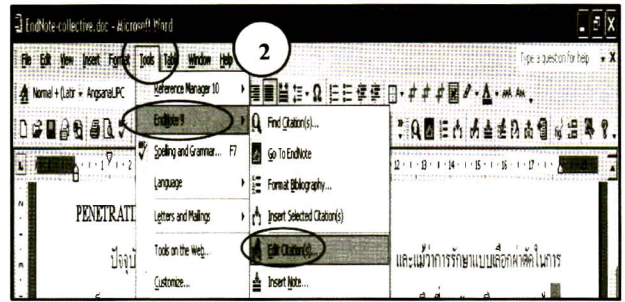
การลบรายการอ้างอิงในเอกสารเวิร์ด (9)

ถ้ามีการลบรายการอ้างอิงรายการใดในเนื้อเรื่อง รายการอ้างอิงที่ส่วนท้ายของเอกสารจะถูกลบไปด้วย และรายการอ้างอิงที่เหลือทั้งในเนื้อเรื่อง และที่ส่วนท้ายของเอกสารเวิร์ด โปรแกรม EndNote จะเรียงให้ใหม่โดยอัตโนมัติ เช่น ลบรายการอ้างอิงรายการที่ 1 รายการอ้างอิงในลำดับที่ 2, 3 จะถูกเปลี่ยนเป็น 1, 2 แทนที่ โดยมีวิธีการลบดังนี้

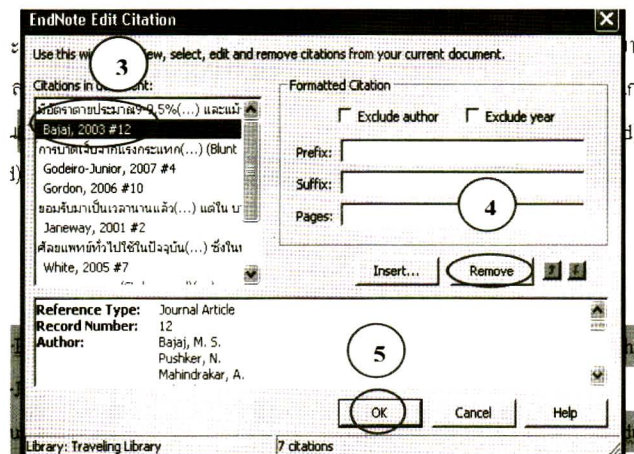
1. วาง เคอร์เซอร์ ตรงรายการที่ 1 ที่ต้องการลบในส่วนของเนื้อหา

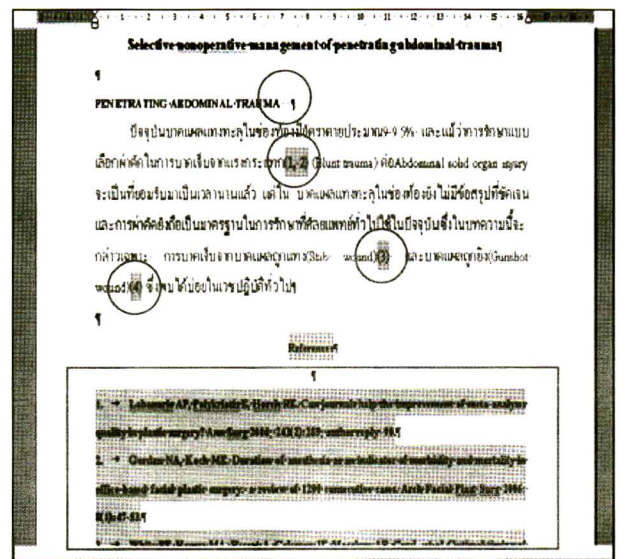
2. คลิก Tools → EndNote 9 → Edit Citation(s)

3. เลือกรายการที่ต้องการลบ
4. คลิก Remove
5. คลิก OK

6. รายการอ้างอิงหมายเลข 1 จะหายไปทั้งที่ในเนื้อเรื่อง และรายการอ้างอิงในส่วนท้ายของเอกสาร ส่วนรายการอ้างอิงที่เหลือก็จะเปลี่ยนลำดับการอ้างอิงโดยอัตโนมัติ ดังนี้

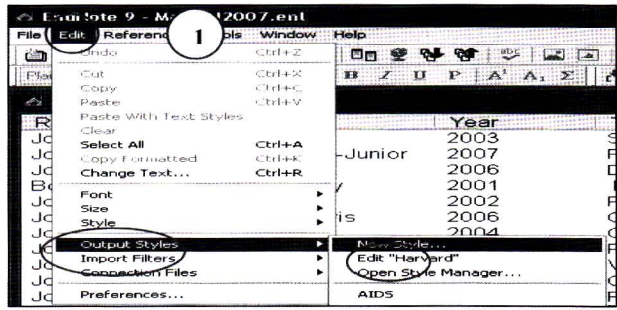
การสร้างหรือแก้ไขรูปแบบรายการอ้างอิงใน EndNote เป็นรูปแบบเฉพาะ

การสร้างรูปแบบรายการอ้างอิง ในการเขียนรายการอ้างอิงของเอกสารวิชาการที่มีรูปแบบแตกต่างจากแบบที่โปรแกรม EndNote กำหนด หรือไม่มีในรายการรูปแบบของ EndNote เช่น รูปแบบรายการอ้างอิงของบทความในวารสาร จุฬาลงกรณ์เวชสาร ซึ่งใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบ Index Medicus ที่มีรูปแบบพื้นฐานดังนี้

ชื่อผู้เขียน, ชื่อเรื่อง, ชื่อวารสาร ปี เดือน วันที่;
ปีที่พิมพ์(ฉบับที่พิมพ์): เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย

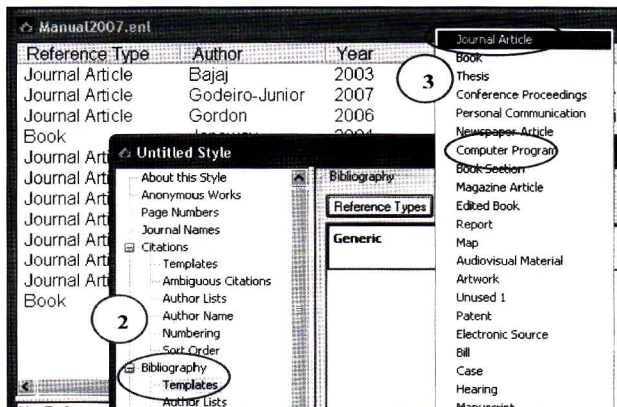
การสร้างรูปแบบรายการอ้างอิงใหม่ ที่เป็นรูปแบบแบบเฉพาะของจุฬาลงกรณ์เวชสาร มีวิธีการสร้างดังนี้

1. ที่ Menu bar คลิก Edit → Output Style → New Style

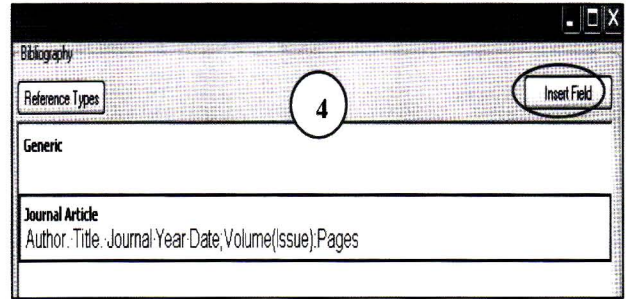

2. เลือก Bibliography → Templates

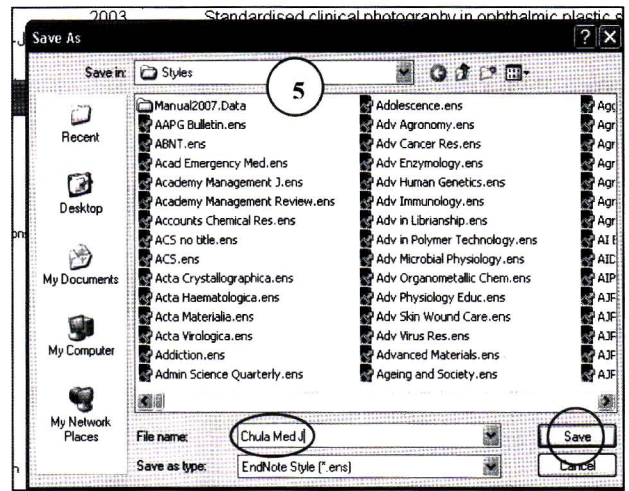
3. คลิก Reference Types → Journal Article → Insert Field

4. เลือก Field ตามรูปแบบพื้นฐานที่ต้องการแล้วคลิก Insert Field

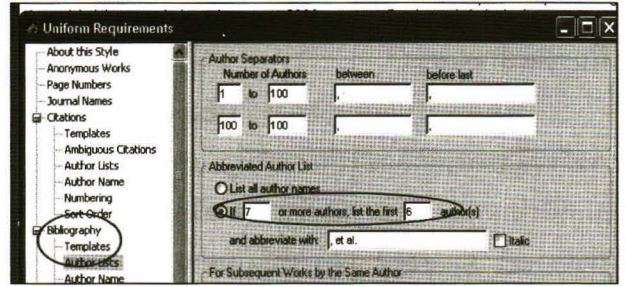
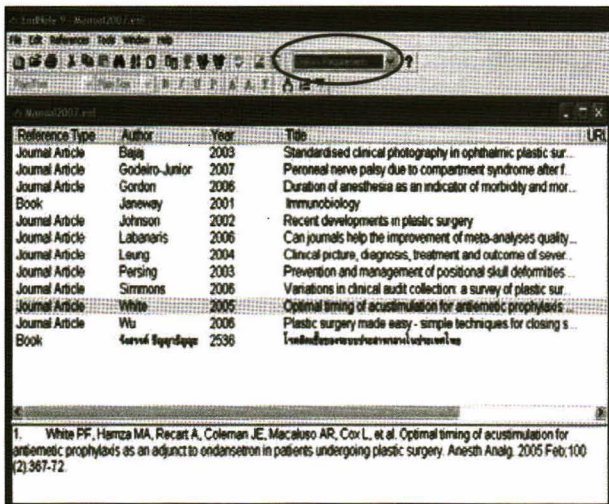

5. Save รูปแบบที่สร้างเก็บไว้ใน EndNote ชื่อ Chula Med J

การแก้ไขรูปแบบรายการอ้างอิง

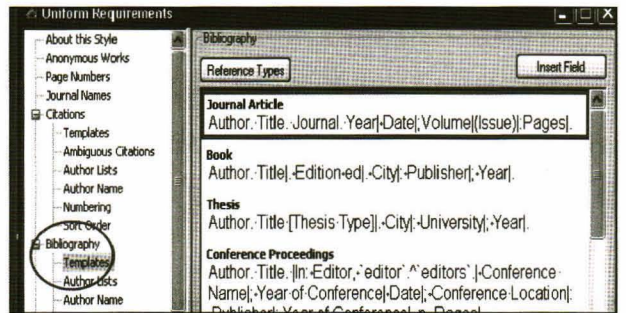
การแก้ไขรูปแบบรายการอ้างอิง เป็นการนำรูปแบบรายการอ้างอิงใน EndNote ที่มีรูปแบบคล้ายกับรูปแบบของจุฬาลงกรณ์เวชสาร มาแก้ไข และจัดเก็บ (Save) เป็นรูปแบบเฉพาะของจุฬาลงกรณ์เวชสาร ซึ่งจะสะดวก รวดเร็วและง่ายกว่าการสร้างรูปแบบใหม่ โดยการเลือกรูปแบบรายการอ้างอิงที่มีรายการข้อมูล (Field) คล้ายกับแบบ Index Medicus ได้แก่ แบบ Uniform Requirements ซึ่งมีรูปแบบดังนี้

3. ที่ Bibliography → Templates → ดัดจุดหลังชื่อวารสารและหลังเลขหน้า

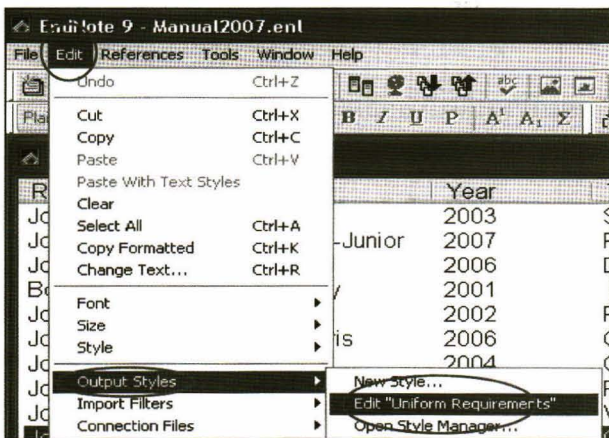
โดยรายการอ้างอิงแบบ Uniform Requirements จะมีข้อแตกต่างจากแบบจุฬาลงกรณ์เวชสารที่ต้องแก้ไขคือ

1. ชื่อผู้เขียน แบบ Uniform Requirements ใช้ 6 คน จุฬาลงกรณ์เวชสารใช้ 10 คน
2. แบบ Uniform Requirements มีจุด (full stop) หลังชื่อวารสารและหลังเลขหน้า แต่จุฬาลงกรณ์เวชสารไม่มีจุดทั้งสองที่

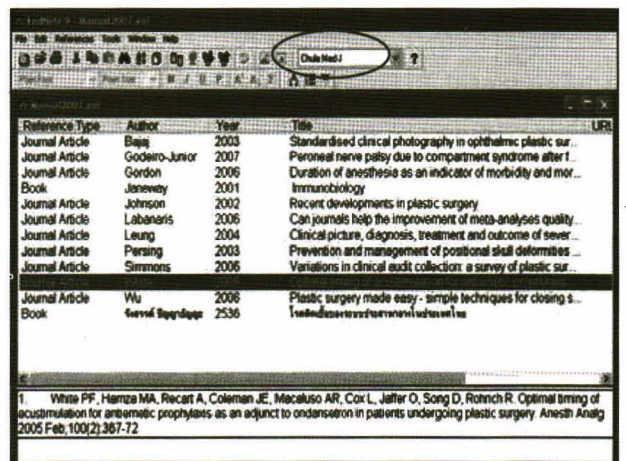
วิธีแก้ไขรูปแบบรายการอ้างอิง

1. การแก้ไขโดยคลิก Edit → Output Style → Edit Uniform Requirements

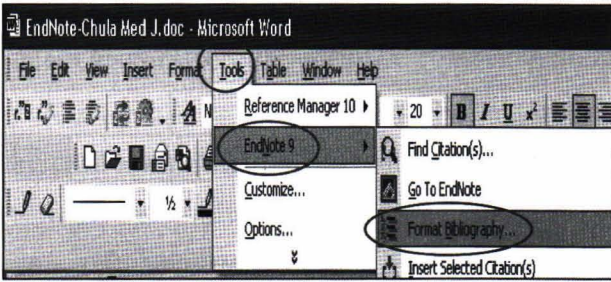
2. ที่ Bibliography → Author Lists → เปลี่ยน จำนวน 7 เป็น 11 และ 6 เป็น 10 → Save

4. Save รูปแบบที่แก้ไขเป็นแบบ Chula Med J
5. เปลี่ยนรูปแบบรายการอ้างอิงใน Library EndNote ให้เป็นแบบ Chula Med J ดังนี้

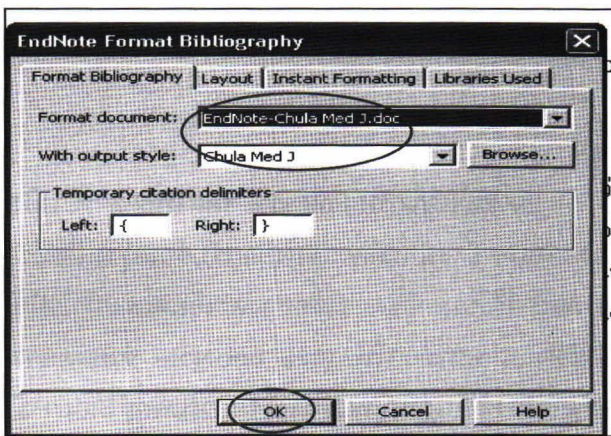

6. เปลี่ยนรูปแบบรายการอ้างอิงในเอกสารเวิร์ดให้เป็นแบบ Chula Med J โดย

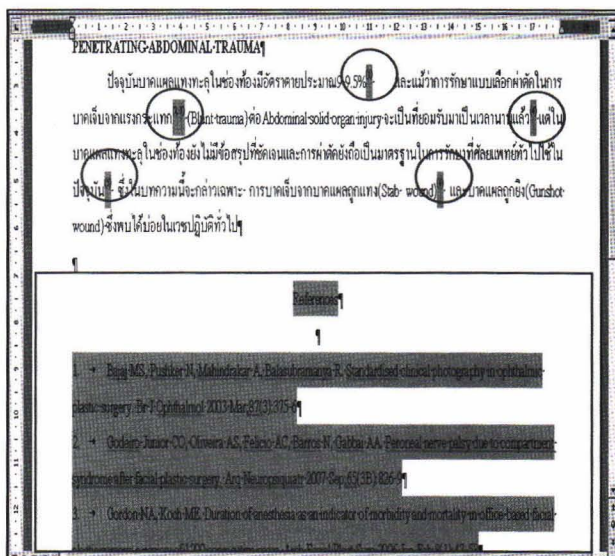
6.1 Tools → EndNote9 → Format Bibliography

6.2 เลือก File → เลือกรูปแบบรายการอ้างอิง (With Output Style) → OK

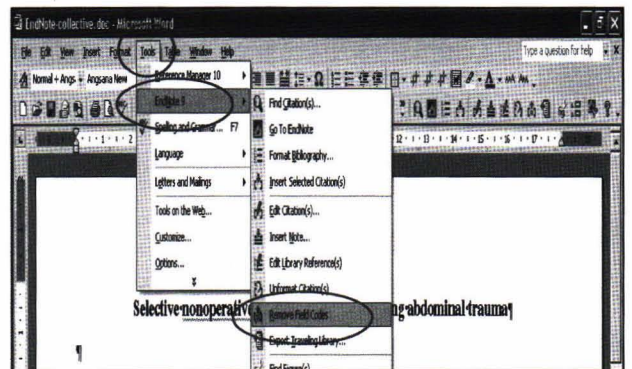
7. รายการอ้างอิงในเอกสารเวิร์ด แบบ Chula Med J หรือ Index Medicus ของจุฬาลงกรณ์เวชสารเป็นดังนี้

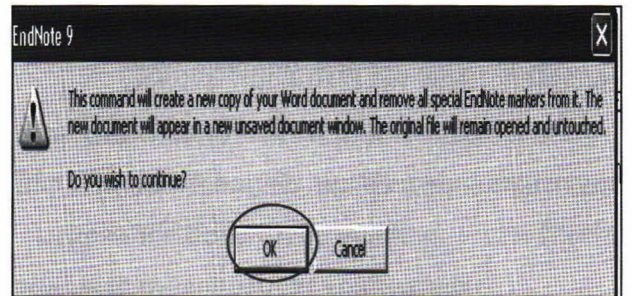
การ Remove Field Codes ⁽⁹⁾

เมื่อต้องการส่งเอกสารเวิร์ดที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว ไปตีพิมพ์หรือส่งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องอ่านหรือตรวจสอบแก้ไข ให้ทำการ Remove Field Codes ของโปรแกรม EndNote ก่อน เพื่อให้สำนักพิมพ์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องที่ไม่มีโปรแกรม EndNote ในเครื่องคอมพิวเตอร์สามารถเข้าไปอ่าน ตรวจสอบและแก้ไขข้อมูลได้ การ Remove Field Codes มีวิธี Remove ดังนี้

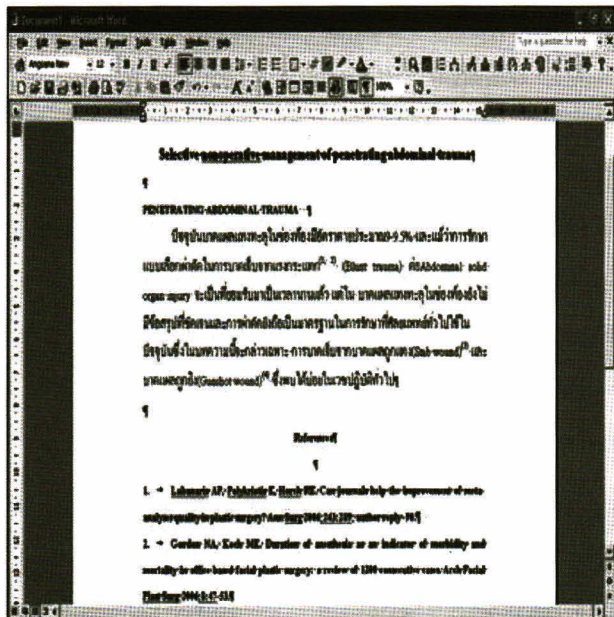
Tools → EndNote 9 → Remove field Codes

เมื่อใช้คำสั่ง Remove field Codes แล้วโปรแกรมจะถามว่าต้องการ Remove และต้องการสร้างแฟ้มข้อมูลใหม่หรือไม่ ให้คลิก OK

จะได้เอกสารใหม่อีกแฟ้มหนึ่ง มีเนื้อหาเหมือนแฟ้มเดิม แต่ไม่มี field codes เพื่อจัดเก็บ (Save) และส่งสำนักพิมพ์หรือผู้เกี่ยวข้องต่อไป

วิจารณ์

โปรแกรม EndNote ใช้จัดการเอกสารอ้างอิงทางการแพทย์ และเป็นโปรแกรมทางการค้า (Commercial software) ซึ่งมีราคาแพง และมีวิธีการใช้ค่อนข้างยุ่งยากซับซ้อน ผู้ใช้ต้องศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ให้เข้าใจจึงจะสามารถใช้โปรแกรมจัดการเอกสารอ้างอิงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเนื่องจาก EndNote เป็นโปรแกรมทางการค้า บริษัทผู้จัดทำได้พัฒนาโปรแกรมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้ใช้ได้รับประโยชน์มากที่สุด และมีประสิทธิภาพต่อการจัดการเอกสารอ้างอิงในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. โปรแกรมสามารถสืบค้นและจัดเก็บข้อมูลรายการบรรณานุกรมจากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง ถูกต้องครบถ้วน และไม่จำกัดจำนวน
2. โปรแกรมมีมาตรฐานในการจัดการเอกสารอ้างอิงแบบต่าง ๆ เช่น แบบ APA, แบบ Vancouver เป็นต้น และแบบของวารสารสาขาวิชาต่าง ๆ เช่น วารสาร Agricultural Wastes, วารสาร Engineering Geology, วารสาร New England Journal of Medicine เป็นต้น
3. ผู้นิพนธ์สามารถสร้างฐานข้อมูล (Library) ของตนเองเพื่อเก็บเอกสารอ้างอิงได้มากกว่า 30,000 รายการเมื่อต้องการศึกษาวิจัยในเรื่องใดสามารถสืบค้นข้อมูล

อ้างอิงได้จาก Library ของตนเอง ซึ่งช่วยให้ประหยัดเวลาและสะดวกรวดเร็ว ทำให้ต่อยอดการสืบค้นทางด้านงานวิจัยได้โดยไม่ต้องค้นหาข้อมูลใหม่

จากประสบการณ์ผู้เขียนได้สอนและอบรมวิธีการใช้โปรแกรม EndNote จัดการเอกสารอ้างอิงทางการแพทย์แก่อาจารย์ นักวิจัย แพทย์ประจำบ้าน และนิสิตบัณฑิตศึกษา ผู้เขียนได้สอบถามความพึงพอใจในประสิทธิภาพของโปรแกรม และความสะดวกรวดเร็วในการทำงาน พบว่าเป็นที่พอใจของกลุ่มผู้ใช้โปรแกรมดังกล่าว

สรุป

การใช้โปรแกรม EndNote จัดการเอกสารอ้างอิงทางการแพทย์ แม้จะมีความยุ่งยากซับซ้อนบ้างเมื่อเริ่มใช้ แต่ถ้าได้ศึกษาวิธีการใช้อย่างละเอียดและนำไปใช้ปฏิบัติงาน จะพบว่าโปรแกรม EndNote ช่วยจัดการเอกสารอ้างอิงในงานนิพนธ์ทางวิชาการแพทย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ตำรา และบทความ ที่จะส่งตีพิมพ์ในวารสารต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น ถูกต้อง สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณทันตแพทย์หญิงวรรณิ์ อันวีระวัฒนา ฝ่ายพัฒนารูปแบบโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษาในการเขียนบทความครั้งนี้เป็นอย่างดี

อ้างอิง

1. Thomson Corporation. EndNote [online]. 2007 [cited 2008 Mar 15]. Available from: <http://www.endnote.com/>
2. Venkataraman G, Ananthanarayanan V. Bibliography management with EndNote 7.0. Indian J Pharmacol [online] 2004 Aug [cited 2008 Mar 8];36(4):257. Available from: <http://www.ijp-online.com/article.asp?>
3. Agrawal A. Reference management software

- programs. In: Agrawal A, ed. EndNote 1-2-3 Easy! Reference Management for the Professional [online]. 2007 [cited 2008 Mar 8]: 7-13. Available from: <http://www.springerlink.com/content/j50m1314342t2q71/>
4. Nongyao Premkamolnetr. EndNote [online]. 2005 [cited 2007 Aug 15]. Available from: http://www.kmutt.ac.th/jif/public_html/EndNote7Dr%20Nongyao.pdf
5. ประภาศรี พุ่งศรีวิโรจน์. EndNote X [ออนไลน์]. 2550 [เข้าถึงเมื่อ 24 ก.พ. 2550]. เข้าถึงได้จาก: http://www.library.mju.ac.th/document/EndNote_Web_manual.pdf
6. จิรวัดณ์ พรหมพร, ประภาศรี พุ่งศรีวิโรจน์. คู่มือการใช้โปรแกรม EndNote X. กรุงเทพฯ: บัญชีโปรแกรมเมอร์ แอนด์ เซอร์วิส, 2549
7. คณะกรรมการส่งเสริมการวิจัย โรงพยาบาลลำปาง. การใช้โปรแกรม EndNote ในการจัดทำ Reference Database การอ้างอิงและการจัดรายการเอกสารอ้างอิงในรายงานการวิจัย [ออนไลน์]. 2549 [เข้าถึงเมื่อ 24 เม.ย. 2550]. เข้าถึงได้จาก: http://intraserver.nurse.cmu.ac.th/mis/download/publication/600_file.doc
8. พูลสุข ปรีวัตวรวิฑูมิ. การใช้โปรแกรม EndNote X [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549 [เข้าถึงเมื่อ 24 เม.ย. 2549]. เข้าถึงได้จาก: <http://203.131.219.162/endnote/document.endnote.pdf>
9. ปรียาพร ฤกษ์พินัย. เอกสารประกอบการแนะนำโปรแกรม EndNote 9. กรุงเทพฯ: หอสมุดคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550